

KURSPLAN

Svenska för lärare åk 4-6, (1-30). Ingår i Lärarlyftet, 30 högskolepoäng

Swedish for Primary School Teachers, 30 credits

Kurskod:	US6N15	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2024-09-05	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Gäller fr.o.m.:	Våren 2025	Ämnesgrupp:	SV1
Version:	1	Fördjupning:	G2F

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Redogöra för barn- och ungdomslitteratur utifrån litteraturvetenskapliga perspektiv, såsom berättarteknik, karaktärsutveckling, teman och symbolik (1)
- Förklara innebörden i medie- och informationskunnighet (MIK) samt hur det kan omsättas i svenskämnets didaktik, samt redogöra för källkritiska kriterier (2)
- Beskriva skolans uppdrag inom läsundervisningen enligt aktuella styrdokument (3)
- Redogöra för aktuell didaktisk forskning som berör strategier för läsundervisning samt för att förstå och förklara läsprocesser och hur dessa påverkar lärandet (4)
- Redogöra för hur elevers läs- och skrivutveckling kan bedömas och dokumenteras, samt utveckla förhållningssätt gällande användning av AI (5)
- Identifiera och förklara olika orsaker till språklig sårbarhet, samt kunna identifiera olika orsaker till läs- och skrivsvårigheter (6)
- Redogöra för läs- och skrivundervisning med fokus på olika texttyper som ingår i ämnet svenska (7)
- Redogöra för svenska språkets struktur med fokus på grundläggande morfologi, syntax, textbindning och pragmatik (8)
- Redogöra för elevers skrivutveckling i relation till aktuella styrdokument och nationella ämnesprov (9)
- Redogöra för språkets struktur och dess betydelse för elevers språkutveckling och språkliga medvetenhet (10)
- Redogöra för olika aspekter av muntlighet i skolan (11)
- Beskriva vad som kännetecknar olika texttyper som ingår i ämnet svenska, samt identifiera dramats didaktiska möjligheter (12)
- Redogöra för svensk språkpolitik, minoritetsspråkens, grannspråkens och flerspråkighetens ställning och sociologiska betydelse (13)

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Diskutera och värdera relevant skönlitteratur, film och andra texters innebörd, genom att

- identifiera och redogöra för teman, budskap, stilistiska drag, berättartekniker (14)
- Tillämpa språk- och kunskapsutvecklande läsundervisning, samt reflektera kring hur undervisningens innehåll påverkas av AI-utvecklingen (15)
 - Reflektera om läs- och skrivundervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (16).
 - Tillämpa metoder för att bedöma och dokumentera elevers läsutveckling enligt aktuell forskning och styrdokument (17)
 - Tolka styrdokument samt aktuell didaktisk forskning med fokus på strategier för skrivundervisning, samt utveckla olika stödjande strategier för att främja elevers skriftliga förmåga (18)
 - Tillämpa kunskaper om svenska språkets struktur vid analys av elevtexter och använda metoder för att bedöma och dokumentera elevers skrivutveckling enligt gällande styrdokument och forskning (19)
 - Tillämpa kommunikativa strategier i muntligt berättande och högläsning (20)
 - Tillämpa multimodala språk- och uttrycksformer, såväl digitala som analoga, och kunna reflektera kring innehåll och form (21)
 - Tillämpa det svenska språket i tal och skrift för professionella och akademiska syften utifrån normer för struktur och språkbehandling (22)
 - Utveckla förhållningssätt till flerspråkighet och mångfald i svenskämnets didaktik (23)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Diskutera lässtrategiers betydelse för läsförståelse (24)
- Kritiskt reflektera över barns konsumtion och kommunikation via olika medier i och utanför skolan med utgångspunkt i medie- och informationskunnighet (MIK) (25)
- Problematisera didaktiska val av innehåll och arbetssätt och dess konsekvenser för elevernas lärande och utveckling, med hänsyn till genus, kulturell tillhörighet och elever i behov av särskilt stöd (26)
- Kritiskt kunna granska analoga och digitala läromedel och verktyg i relation till aktuella styrdokument och forskning (27)

Innehåll

Kursen består av fyra delkurser, vars innehåll ska leda till fördjupad förståelse och god kompetens av de kunskaper och förmågor som krävs för att självständigt arbeta som grundlärare i den verksamhet som utbildningen avser. Kursinnehållet avspeglar innehållet i kurserna SVI och SVII, vilka ges på grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans åk 4–6 på Högskolan för lärande och kommunikation, JU. Genom relevant och praktisknära språk- och litteraturvetenskaplig, samt språk- och litteraturdidaktisk forskning knyts det ämnesteoritiska och det ämnesdidaktiska innehållet ihop och bidrar till att kursens innehåll baseras på en vetenskaplig grund och på beprövad erfarenhet. Delkursinnehållet behandlas genom såväl föreläsningar, läsning av litteratur som praktiska övningar med digitala verktyg och digitala medier.

Delkurs 1, 7,5 hp

Introduktion och grundläggande kunskaper och förståelse för arbetet som lärare i ämnet svenska

- styrdokument för svenskämnets innehåll och progressionstanke
- ämnesdidaktik som ligger till grund för planering, genomförande, bedömning, utvärdering och dokumentation av undervisning för åk 4–6
- förhållningssätt gällande användandet av AI
- svenska språkets struktur och en orientering i de nationell språkpolitik
- övergripande perspektiv på mångfald och flerspråkighet

Delkurs 2, 7,5 hp

Styrdokumentens innehållsbeskrivningar kring elevers läsförmåga och läsundervisning

- språkets skriftliga funktioner i skilda kommunikativa situationer och medier
- ämnesdidaktik som ligger till grund för skrivutveckling, skrivundervisning och responsarbete
- medie- och informationskunnighet (MIK), informationssökning och källkritik
- textbegreppet och texttyper av olika slag och medietyper, samt dramats didaktiska möjligheter

Delkurs 3, 7,5 hp

Styrdokumentens innehållsbeskrivningar kring elevers skrivförmåga och läs- och skrivundervisning, samt muntlighet

- val för läsande och skrivande i olika ämnen och för ämnesövergripande undervisningsplanering
- barnlitteratur från aspekter som historik, kännetecken och dess didaktiska möjligheter
- läsförståelse och lässtrategier
- muntlighetens roll och möjligheter, med koppling till retorikens grunder

Delkurs 4, 7,5 hp

Fördjupad förståelse för praktisknära språkutvecklande arbetssätt och bedömning

- betygsättningens och bedömningens centrala roll i undervisningen, samt förhållningssätt kring användandet av AI
- specialpedagogiska arbetssätt kopplat till elevers språkutveckling
- interkulturellt och flerspråkigt perspektiv, där alla elevers samtliga språkliga resurser tas tillvara
- självständigt arbete om läs- och skrivundervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Samtliga delkurser behandlar generella kompetenser för bemötande av elever i behov av särskilt stöd och med olika kulturell bakgrund, och inkluderar genusperspektiv, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och MIK genom föreläsningar och litteraturstudier. Undervisningen sker i form av föreläsningar, gruppdiskussioner och övningar individuellt och i grupp.

Undervisningsformer

Distansstudier med inslag av campusträffar. Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp. I kursen används digital lärplattform.

Undervisningen bedrivs helt eller delvis på målspråket.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet. Du som är anställd som lärare och har en behörighetsgivande lärarexamen som är avsedd för åk 4–6 och/eller åk 7–9 utan att vara ämnesbehörig.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination. För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

En deltagare garanteras tre provtillfällen, inklusive ordinarie provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Kursen examineras genom tentamina, skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga uppgifter, både individuellt och i grupp. Vissa examinationsuppgifter är kopplade till den egna verksamheten. Examinationer och respons sker under träffarna och via digital lärplattform.

I delkurs 1 examineras lärandemål: 1, 2, 8, 11, 14, 21 genom två individuella skriftliga inlämningsuppgifter, två seminarier och en individuell skriftlig tentamen.

I delkurs 2 examineras lärandemål: 3, 4, 6, 12, 16, 20 genom två individuella skriftliga inlämningsuppgifter och ett seminarium.

I delkurs 3 examineras lärandemål: 5, 7, 9, 10, 17, 19, 22 genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift och tre seminarier.

I delkurs 4 examineras lärandemål: 13, 15, 18, 23 genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift och tre seminarier.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Delkurs 1: Individuell skriftlig inlämningsuppgift I	1 hp	U/G
Delkurs 1: Seminarium I	1 hp	U/G
Delkurs 1: Individuell skriftlig tentamen	2 hp	U/G
Delkurs 1: Seminarium II	1 hp	U/G
Delkurs 1: Individuell skriftlig inlämningsuppgift II	2,5 hp	U/G
Delkurs 2: Individuell skriftlig inlämningsuppgift I	2,5 hp	U/G
Delkurs 2: Seminarium	2,5 hp	U/G
Delkurs 2: Individuell skriftlig inlämningsuppgift II	2,5 hp	U/G
Delkurs 3: Seminarium I	1,5 hp	U/G
Delkurs 3: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	2 hp	U/G
Delkurs 3: Seminarium II	2 hp	U/G
Delkurs 3: Seminarium III	2 hp	U/G

Delkurs 4: Seminarium I	1 hp	U/G
Delkurs 4: Seminarium II	1,5 hp	U/G
Delkurs 4: Seminarium III	2 hp	U/G
Delkurs 4: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	U/G

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren och publiceras på lärplattformen.

Kurslitteratur

Delkurs 1

Bjar, Louise (2006). *Det hänger på språket!* Studentlitteratur.

Institutet för språk och folkminnen (2021). *Språklagen*. <http://www.isof.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-sprakpolitik-och-spraklagar/spraklagen>

Institutet för språk och folkminnen (2023). *Nationella minoritetsspråk*. <http://www.isof.se/nationella-minoritetssprak>

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber. I urval

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (2014). *Pedagogisk bedömning: om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholms universitetsförlag. I urval

Lundin, Katarina (2019). *Språkets byggstenar - Grammatik och textarbete för lärarstuderande F-6*. Studentlitteratur.

Schmidt, Catarina (2013). *Att bli en sån som läser. Barns menings- och identitetsskapanden genom texter*. Örebro Studies in Education (i urval).

Skolverket (2020). *Att planera, bedöma och ge återkoppling. Stöd för undervisning*.

<http://www.skolverket.se/download/18.2a6bcc30176f24c3889241/1611039323467/pdf7689.pdf>

Skolverket (2023). *PIRLS 2021 Läsförmågan hos svenska elever i årskurs 4 i ett internationellt perspektiv*. <http://www.skolverket.se/getFile?file=11490>

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Skolverket.

<http://www.skolverket.se/publikationsserier/kommentarmaterial/2022/kommentarmaterial-till-kursplanen-i-svenska---grundskolan>

Skolverket (2022) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket.

<http://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet--lgr22>

Skolverket (2018). *Greppa flerspråkigheten*. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3905>

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2023/nya-spraket-lyfter>

Delkurs 2

Fast, Carina (2001). *Berätta! Inspiration och teknik*. Stockholm: Natur och Kultur. I urval

Berg Nestlog, Ewa & Danielsson, Kristina (2020). *Textskapande i grundskolan. Utveckla funktionella skrivpraktiker*. Studentlitteratur.

Juhlin, Lotta (2010) *Den goda kommunikationen, rösten, kroppsspråket och retoriken*. Studentlitteratur. I urval

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber. I urval

Schmidt, Catarina (2016). *Läsa, skriva och förstå texter*. Studentlitteratur.

Skolverket (2021a). *Så kan du arbeta med högläsning*.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/vack-laslusten-infor-laslovet#h-Sakanduarbetamedhoglasning>

Skolverket (2021b). *Samtala om text*. <http://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/vack-laslusten-infor-laslovet#h-Samtalaomtext>

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Skolverket.

<http://www.skolverket.se/publikationsserier/kommentarmaterial/2022/kommentarmaterial-till-kursplanen-i-svenska---grundskolan>

Skolverket (2022) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket.

<http://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet---lgr22>

Wilson, Carolyn, Grizzle, Alton, Tuazon, Ramon, Akyempong, Kwame & Cheung, Chi-Kim (2011). *Medie- och informationskunnighet i skolan och lärarutbildningen*. UNESCO.

[http://www.unesco.se/utbildningspublikationer/page 3/\(pdf\)](http://www.unesco.se/utbildningspublikationer/page 3/(pdf))

Young, C., Stokes, F. and Rasinski, T. (2017). *Readers Theatre plus Comprehension and Word Study. The Reading Teacher*. 71, (3), 351 – 355. (Pdf)

Delkurs 3

Arnbak, Elisabeth (2010). *Läsning av faktatexter: från läsprocess till lärprocess*. Natur & Kultur.

Heard, Georgia (2007). *Allt gott på jorden och i solen: Om dikt och diktskrivning*. Daidalos.

Kåreland, Lena (2021). *Skönlitteratur för unga - Historik, genrer, termer, analyser*. Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber. I urval

Rudberg, Jon (2000). *Ett utbildningskompendium för lärare och elever*. Projektet "Filmens Väg i Skolan". Svenska Filminstitutet & Kultur Malmö 2000.

Selznick, Brian (2007). *En fantastisk upptäckt av Hugo Cabret*. B. Wahström.

Scorsese, Martin. (Regissör). (2011). *Hugo*. [DVD]. Paramount Pictures.

Skolverket (2016). *Att läsa och förstå - Läsförståelse av vad och för vad?* Wolters.

Stensson, Britta (2006). *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Daidalos.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2023/nya-spraket-lyfter>

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*.

www.skolverket.se/publikationsserier/kommentarmaterial/2022/kommentarmaterial-till-kursplanen-i-svenska---grundskolan

Skolverket (2022) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet---lgr22>

Obligatoriska barn- och ungdomsböcker:

Larsson, Åsa & Korsell, Ingela (2021). *Nidstången*. Bonnier Carlsen.

Lindgren, Astrid (2011). *Mio min Mio*. Rabén & Sjögren.

Von Bredow, Katarina (2021). *Allt som inte syns*. Natur & Kultur.

Delkurs 4

Bruce, Barbro, Ivarsson, Ulrika, Svensson, Anna-Karin & Sventelius, Eva (2016). *Språklig sårbarhet i förskola och skola: barnet, språket och pedagogiken*. (Upplaga 1). Studentlitteratur.

Gibbons, Pauline (2018). *Stärk språket, stärk lärandet - Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet*. (Upplaga 5). Hallgren & Fallgren

Liberg, Caroline, af Geijerstam, Åsa & Wiksten Folkeryd, Jenny (2010). *Utmana, utforska, utveckla! om läs- och skrivprocessen i skolan*. Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber.

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (2014). *Pedagogisk bedömning: om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholms universitets förlag.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans a°rskurs 1-6*. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2023/nya-spraket-lyfter>

Skolverket (2022). *Kommentarer till allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/allmannarad/2022/kommentarer-till-allmannarad-for-arbete-med-extra-anpassningar-sarskilt-stod-och-atgardsprogram>

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Skolverket. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/kommentarmaterial/2022/kommentarmaterial-till-kursplanen-i-svenska---grundskolan>

Skolverket (2022) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket. <http://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet---lgr22>

Tjernberg, Catarina (2018). *Processinriktad läs- och skrivundervisning: en väg till inkludering*. Liber.

Wallberg, Helena (2013). *Formativ bedömning i praktiken: från förmedling till förståelse*. (1. uppl.) Gothia fortbildning-

Wengelin, Åsa & Nilholm, Claes (2013). *Att ha eller sakna verktyg - om möjligheter och svårigheter att läsa och skriva*. Studentlitteratur.

Referenslitteratur

Karlsson, O. (Red.). (2017). *Svenska skrivregler*. Språkrådet. Liber.

Skolverket (2022). *Allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* [Elektronisk resurs].

Wikström, Christina (2013). *Konsten att göra bra prov: vad lärare behöver veta om kunskapsmätning*. (1. utg.) Natur & Kultur.

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Litteraturreferenser – så skriver du

www.ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html

Interaktiva antiplagiatguiden

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet

Finns på lärplattformen